

هزینه کاهش تورم نباید از جیب تولیدکننده باشد

نهاد دولت در ایران قدرت فوق العاده‌ای دارد که اندازه آن با قدرت نهادهای مدنی و اعضای آن شامل خانواده‌ها و بنگاه‌ها قابل مقایسه نیست. برای اینکه اندازه قدرت دولت تا اندازه‌ای آشکار شود کافی است یادآوری کنیم که کل درآمد حاصل از صادرات نفت که در برخی سال‌ها به ۱۰۰ میلیارد دلار می‌رسد یکسره در اختیار دولت است. علاوه بر این دولت توانایی فوق العاده‌ای برای گران کردن کالاهای مهمی مثل سوخت و انرژی دارد و می‌تواند بر قیمت برخی کالاها در مسیر افزایش یا کاهش، اثر فوق العاده بگذارد.

ادامه در صفحه ۳

نگران بازگشت بیماری هلندی

بهبین دانایی

هلندی‌ها در اواخر دهه ۱۹۵۰ بود که تلاش کردند گاز و نفت موجود در دریای شمال را استخراج و صادر کنند نتیجه اکتشاف و استخراج نفت و گاز طبیعی در دهه ۱۹۶۰، افزایش ناگهانی درآمدهای حاصل از صادرات این دو محصول برای این سرزمین کوچک بود. افزایش درآمدهای ارزشی در هلند چند پیامد منفی داشت: نخستین عارضه آن کاهش ارزش پول هلند بود زیرا باید ارزهای سرازیر شده به کشور تبدیل به پول ملی می‌شد تا دولت بتواند آن را در داخل هزینه کند. کاهش ارزش پول ملی به نوبه خود واردات را ارزان کرد و در برابر این واردات ارزان و پر حجم، تولید داخلی آسیب دید زیرا نمی‌توانست به سرعت هزینه‌های خود را کاهش دهد. این بیماری در اقتصاد که برای نخستین بار نمایان شد در تاریخ اقتصاد معاصر به نام اقتصاد هلندی مشهور شد و اقتصاددانان بارها به مدیران دولت در کشورهای صادرکننده نفت هشدار داده‌اند که مواظب بیماری هلندی باشند. اقتصاد ایران که درآمدهای ارزی حاصل از صادرات نفت در آن بخش اصلی درآمدهای ارزی کل کشور است استعداد دارد تا بیماری هلندی وارد تن و جان آن شود. در حالی که اقتصاددانان به سیاستمداران یادآور می‌شدند که وسوسه نشده و درآمدهای بادآورده ناشی از رشد ناگهانی درآمد نفت را وارد اقتصاد نکنند، اما این وسوسه تاکنون دست کم در دو مقطع به جان سیاستمداران افتاد و اقتصاد ایران به بیماری هلندی مواجه شد. بار نخست در اوایل دهه ۱۳۵۰ بود که قیمت نفت در بازارهای جهانی به طور ناگهانی رشدهای شتابان را تجربه کرد و درآمد ایران از صادرات نفت را افزایش داد.

ادامه در صفحه ۲

فائو: قیمت جهانی مواد غذایی کاهش یافت

سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) اعلام کرد قیمت کالاهای غذایی اساسی جهان در ماه مه تحت تأثیر دورنمای مطلوب برداشت محصولات امسال، به پایین‌ترین سطح در شش سال گذشته رسید. شاخص غذایی فائو به ۱۶۶/۸ واحد در ماه مه رسید که ۱/۴ درصد نسبت به آوریل و ۲۰/۷ درصد نسبت به ماه مه سال ۲۰۱۴ کمتر بود. شاخص مواد غذایی فائو که قیمت کالاهای اساسی شامل غلات، گوشت، لبنیات، روغن‌های گیاهی و شکر را دنبال می‌کند، در پی کاهش ۳/۸ درصدی شاخص قیمت غلات، کاهش ۲/۹ درصد شاخص قیمت لبنیات و کاهش یک درصدی شاخص قیمت گوشت در ماه مه با کاهش روبرو شد. فائو در گزارش ماه مه خود میزان تولید جهانی مورد پیش بینی گندم، غلات دانه درشت و برنج را افزایش داد. طبق جدیدترین پیش‌بینی فائو، تولید جهانی غلات در سال ۲۰۱۵ به ۲/۵۲۴ میلیارد تن می‌رسد که تنها یک درصد کمتر از رکورد سال گذشته خواهد بود.

دست مافیا از بخش کشاورزی کوتاه شود

نماینده مردم گرگان در مجلس با انتقاد از سیاست‌های اتخاذ شده در بخش کشاورزی از وزیر جهاد خواست تا دست مافیا را از این بخش کوتاه کند. عیسی امامی در تذکر شفاهی خود خطاب به وزیر جهاد کشاورزی گفت: آیا صدا و آه کشاورزان را نمی‌شنوید؟ آیا از قیمت‌های تأسف‌بار آگاه نیستید؟ چرا دست مافیا در بخش کشاورزی را کوتاه نمی‌کنید؟ چرا کشاورزان باید تاوان تصمیمات اشتباه را بدهند؟ به داد کشاورزان برسید. او ادامه داد: در فصل خرید سیب‌زمینی قرار داریم؛ هر سال در این زمان یا با بی‌تدبیری یا با کمبود نقدینگی مواجه می‌شویم. کشاورزان برای هر کیلو سیب زمینی ۴۰۰ تومان هزینه می‌کنند اما باید محصول خود را به قیمتی پایین‌تر بفروشند. این بی‌انصافی است. امامی تأکید کرد: کشاورزان منتظر تصمیم شما هستند. آنها را از بلاتکلیفی بیرون بیاورید. این نماینده مجلس از رییس‌جمهور نیز خواست که نسبت به استخدام فرزندان تحصیلکرده خانواده‌های ایثارگران اقدام کند.

نگران بازگشت بیماری هلندی

ادامه از صفحه اول

دولت وقت در آن سال‌ها با تغییر ماهیت برنامه ۵ ساله عمرانی پنجم ارز را وارد اقتصاد کرد و به تورم دامن زد. این بیماری هلندی تزیق شده به تن و جان اقتصاد ایران راه را برای تضعیف بنیادهای اقتصاد ملی هموار کرد.

در حالی که اقتصاد ایران روندی عادی را از سال ۱۳۶۸ تا نیمه دوم سال ۱۳۸۶ سپری می‌کرد در نیمه دوم دهه ۱۳۸۰ بار دیگر قیمت نفت در بازارهای جهانی به صورت انفجاری به سمت بالا صعود کرد. دولت وقت خرسند از اینکه درآمدهای رویایی به دست آورده است و بدون توجه به هشدارهای اقتصاددانان و دلسوزان این مرز و بوم اشتباه دهه ۱۳۵۰ را با شدت بیشتر تکرار کرد.

در نیمه دوم دهه ۱۳۸۰ بود که واردات ناگهان با شتاب افزایش یافت و دولت وقت با این توجیه که باید مردم رفاه بیشتری به دست آورند و برخی از صنایع توانایی رقابت با واردات را ندارند و باید آنها را با رقابت در حوزه واردات سبک کرد، دستوری داد که بنیان‌های تولید ملی تضعیف شد.

به طور مثال داستان تلخ شکر در ۱۳۸۵ رخ داد که دولت دستور داد واردات این کالا با ارز ارزان و تعرفه صفر آزاد شود و بخش خصوصی نیز از فرصت طلایی استفاده کرد و صدها میلیون دلار شکر وارد کشور شد و یکی از بدترین دوران صنعت قدیمی و اصیل قند و شکر رقم خورد.

نگرانی سه باره

اقتصاددانان، فعالان اقتصادی و مدیران بخش خصوصی و کسانی که با روندهای اقتصادی ایران آشنایی دارند اکنون و در آستانه رسیدن مذاکرات هسته‌ای به نقطه عطف و افزایش احتمال توافق، به دولت یازدهم هشدار می‌دهند که مواظب موج سوم بیماری هلندی باشد. در شرایط تشدید تحریم اقتصاد ایران در اوایل دهه ۱۳۹۰، بخش قابل اعتنایی از منابع ارزی ایران که استاندار تهران آن را ۱۸۰ میلیارد دلار می‌داند به طور اجباری پس انداز شده است و اکنون بیم آن می‌رود که آزاد شدن آن موقعیت اقتصاد را به حالت نامساعد برساند.

با توجه به میانگین فروش نفت در دهه اخیر که سالانه ۶۰ میلیارد دلار گزارش شده است ۱۸۰ میلیارد دلار یعنی فروش ۳ سال نفت و کارشناسان می‌دانند که این میزان درآمد ارزی تازه می‌تواند چه بلایی بر سر اقتصاد آورد. با توجه به اینکه دولت یازدهم مثل هر دولت دیگری در ایران در معرض تهدید وسوسه‌های خرج کردن ناگهانی درآمدها قرار دارد باید از هم‌اکنون نسبت به شرایط بیماری هلندی هشدار داد. در صورتی که دولت بخواهد این میزان درآمد را برای افزایش محبوبیت به واردات اختصاص دهد چاره‌ای ندارد جز اینکه ارز را در بازار ایران بفروشد و تبدیل به ریال کند که معنای آن کاهش نرخ ارز است.

کاهش نرخ ارز راهی برای افزایش واردات و دادن رانت دوباره به برخی افراد و نهادهاست که با آن انواع کالاهای مصرفی از جمله قند و شکر، برنج، ذرت، روغن نباتی و... وارد کند و صنعت تازه از بند رسته قند را دوباره در سرازیری قرار دهد.

در شرایطی که پایمردی تولیدکنندگان صنعت قند و شکر در ۱۰ سال اخیر موجب حفظ و توسعه این فعالیت مفید شده است نباید وسوسه سیاستمداران برای خرید محبوبیت منجر به برگشت بیماری هلندی شده و صنایع کشاورزی را دوباره رهنمون دره مرگ کنیم. اقتصاددانان محترم جامعه ایرانی در این روزها وظیفه دشواری برعهده دارند و باید دولت را متقاعد کند دچار وسوسه نشود.

اعضای محترم هیات ریسه اتاق‌های بازرگانی ایران و تهران نیز باید با برگزاری نشست‌ها و همایش‌ها و صحبت با مدیران دولت به ویژه مدیرانی که در معرض ابتلا به وسوسه هستند راه را بر برگشت بیماری هلندی ببندند.

نمایندگان محترم مجلس نیز وظیفه دارند که دولت محترم را متقاعد کنند که از ریسک مبتلا شدن دوباره به خطر بیماری هلندی اجتناب کنند. جامعه عاقل و خردمند از یک پدیده چند بار آسیب نمی‌بیند.

آنها که سنگ انداختند و رفتند

برخی رفتارها و تصمیم‌ها هستند که اثرات آنی دارند و می‌توان پیامدهای منفی آن را در کوتاه‌مدت جبران کرد، اما برخی تصمیم‌ها رفتارها پیامدهای منفی طولانی‌مدت دارند و همانند یک موج عمل می‌کنند که هر موج منفی دیگری را تقویت می‌کند. رفتاری که قائم‌مقام سابق وزیر جهاد کشاورزی در حوزه قند و شکر انجام داد از جمله کارهایی است که هنوز آثار منفی آن را شاهد هستیم. این مسؤول بلندپایه که جامعه فعالان صنعتی در روزهای نخست حضور او در وزارت جهاد کشاورزی امیدوار بودند که تصمیم‌هایی به نفع تولید ملی اتخاذ کند، در ادامه فعالیت خود شرایط را سخت کرد. تحلیل خوش‌بینانه این است که وی و همکارانش در شرایط بمباران اطلاعات غلط قرار گرفته و در محاصره اطلاعات و تحلیل‌های جانبدارانه نتوانستند واقعیت‌های صنعت را درک کرده و تصمیم‌هایی به زیان تولید گرفتند. تحلیل بدبینانه اما این است که در فرآیند رخ داده‌ای که منجر به تصمیم‌های عجیب شد یک گروه از رانت‌خواران حاضر بوده و توانسته‌اند با ترندهای مختلف ذهنیت مدیران را به سمتی هدایت کنند که منافع آنها تأمین شود. در این شرایط بود که چند رویداد غم‌انگیز را شاهد بودیم. یک تصمیم غلط این بود که به جای اعلام قیمت توافقی برای شکر در موعد مقرر، به مدت چندین ماه در این باره تصمیم‌گیری نشد و کارخانه‌های قند و شکر در بهت و حیرت بودند که برای فروش تولیدات خود چه باید کنند و در نهایت نیز نرخ دستوری اعلام و آنان را با زیان مواجه کرد. در حالی که فقدان قیمت توافقی موجب شد که عرضه شکر ناگهانی شده و کارخانه‌های قند و شکر ناچار شدند عرضه ارزان را در دستور کار قرار دهند.

از طرف دیگر و خطای بزرگتر، دو تکه کردن قیمت شکر و به کارگیری از روش منسوخ پرداخت مابه‌التفاوت بوده بدین گونه که کارخانه‌ها از ۲۳۰۰۰ ریال نرخ تعیین شده ۲۱۰۰۰ ریال را از مصرف‌کنندگان دریافت کنند و ۲۰۰ تومان مابقی توسط دولت به عنوان مابه‌التفاوت پرداخت شود.

اکنون ماه‌های زیادی از زمان مقرر برای دادن ۲۰۰ تومان گذشته است و کارخانه‌های قند با کوهی از بدهی‌های ایجاد شده، حیران و سردرگم از راهروهای سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها سرگردانند. به نظر می‌رسد آنهایی که این سنگ را در مسیر راه صنعت قند گذاشته‌اند نیک می‌دانستند که با این عملکرد اشتباهشان صنعت را در شرایط سخت قرار می‌دهند. آیا در شرایطی که دولت حتی در پرداخت یارانه نقدی عاجز مانده و همه روزه از یارانه بگیران درخواست می‌کند که از دریافت آن انصراف دهند، تحمیل چنین بار مالی جدیدی در عقل و انصاف می‌گنجد؟ این گونه شده است که کارخانه‌ها منابع کافی برای پرداخت بدهی خود به کشاورزان را ندارند و نارضایتی به چغندرکاران رسیده است. نارضایتی چغندرکاران که به اوج برسد از همکاری با کارخانه‌های قند و شکر اجتناب کرده و تولید را کاهش می‌دهند. کاهش تولید چغندر قند می‌تواند به کاهش تولید قند و شکر منجر شده و راه برای مخالفان رشد تولید داخل هموار شود که باید واردات افزایش یابد و... داستان تلخ سال ۱۳۸۵ تکرار شود. کاش می‌شد شرایط گونه‌ای شود که مسؤولان ناراضی‌ساز را دست‌کم در درون دولت نقد کرده و کار تازه‌ای به آنها ندهند. در شرایطی که احتمال دارد تجربه تلخ سال‌های ۱۳۸۵ شاید تکرار شود، آنها که سنگ انداختند به راه خود رفته‌اند.

داستان خطرناک ۱۸۰ میلیارد دلار و صنعت قند و شکر

آمارهای ارایه شده از سوی استاندار تهران نشان می دهد ذخایر ارزی ایران که در خارج از کشور مسدود شده به ۱۸۰ میلیارد دلار رسیده است.

این میزان ذخایر ارزی نزدیک به ارزش صادرات نفتی ۵ سال ایران با احتساب میانگین ۶۰ میلیارد دلار فروش نفت است. بدیهی است که استفاده ناکارآمد از این میزان ارز که به صورت اجباری برای ایران پس انداز شده است بسیاری از فعالان اقتصادی، اقتصاددانان و کارشناسان و حتی فعالان سیاسی را نگران کرده است.

یک خطر بزرگ این است که گروهی از افراد و احزاب به این نتیجه برسند که برای جبران روزهای سخت ایرانیان در سالهای اخیر باید بخشی از ۱۸۰ میلیارد دلار به واردات کالاهای کشاورزی و مواد غذایی اختصاص یابد. این سخن که ظاهر خوش آب و رنگی دارد و استدلال پشت آن نیز می تواند برای مدیران ارشد قابل قبول باشد در روزها و هفته های سپری شده زمزمه می شود و هر روز صدای آن بلندتر به گوش می رسد.

در حالی که بسیاری از مدیران و اقتصاددانان هشدار داده اند که نباید در دام این استدلال خوش آب و رنگ اما خطرناک افتاد اما تا زمان رسیدن به نتیجه قطعی که حذف این اندیشه باشد زمان لازم است. وفور درآمد ارزی حاصل از برگشت پس انداز اجباری ۱۸۰ میلیارد دلاری می تواند به برگشت بیماری هلندی منجر شود.

تجربه سالهای اخیر نشان می دهد که مدیران سیاسی کشور در سطوح گوناگون و در دولت های مختلف که دیدگاه استراتژیک خاصی نیز داشته اند در برابر این وسوسه خطرناک عموماً طاقت از دست داده و دستور به اقدام به دستور برای واردات می دهند. استدلال دیگری که پشت این مساله نهفته است این است که دلارهای برگشت داده شده به ایران باید به تن اقتصاد ایران تزریق شود و باید در بازار ارز عرضه شده و به فروش برسد تا ریال کافی برای کارهای خاص مثل یارانه نقدی تأمین شود. چنین استدلال در دسرسازی نیز می تواند نظم بازار ارز را در مسیر ارزان سازی از تعادل خارج سازد. به این ترتیب در صورتی که مقاومت مدیران سیاسی در برابر وسوسه واردات فروریزد دو احتمال وجود دارد:

احتمال نخست، افزایش نرخ تورم و احتمال دوم کاهش نرخ ارز است که هر دو مقوله به زیان تولید داخل است. بازار قند و شکر بدون تردید از این دو رویداد احتمالی آسیب جدی می بیند. اگر واردات شکر همانند سال های وفور درآمد نفتی به هر دلیل از جمله به دلیل فروش ارز به واردکنندگان شکر که ریال کافی در اختیار دارند روندی فزاینده پیدا کند بار دیگر تولید داخل به محاق می رود.

تکرار روزهای تلخ و سیاه و سرد سال ۱۳۸۵ کابوسی است که اکثریت مدیران و صاحبان کالاهای غذایی مثل شکر، برنج، گندم و ذرت و... می بینند و از خدا می خواهند که این کابوس لباس عمل نپوشد. از طرف دیگر برگشت نرخ تورم به مدار صعود قدرت رقابت پذیری تولید داخلی از جمله قند و شکر را در برابر تولیدات خارجی کاهش داده و مزید بر علت می شود تا بار دیگر وسوسه کنندگان به بازار بیایند و مدیران را به سمت واردات به ظاهر ارزان هدایت کنند.

ارزش واردات ایران در سال های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ که روندی فزاینده را تجربه کرده است این راه را باز می کند که واردات باید صورت پذیرد. در حالی که بسیاری از کشورهای صادرکننده نفت به ویژه کشوری مثل نروژ توانسته است از محل صادرات نفت ذخیره ارزی ۹۰۰ میلیارد دلاری با سود سالانه ۴۰ میلیارد دلار فراهم کند آیا راهی جز واردات پیش پای مدیران ایرانی نیست؟ تولیدکنندگان قند و شکر به مبانی اداره اقتصاد کلان و ضرورت استفاده از اهرم واردات برای تنظیم بازار آگاهی دارند اما آنها بیم این را دارند که واردات بدون برنامه به سمت تولید یورش برده و کار به جایی برسد که تولید داخلی توانایی قد برکشیدن تا سال های سال را از دست بدهد. باید منتظر ماند و دید که آیا خطر بیماری هلندی و تزلزل تولید داخل بار دیگر رخ می دهد یا نه؟

هزینه کاهش تورم نباید از جیب تولید کننده باشد

ادامه از صفحه اول

در مقابل اما بخش خصوصی ایران در برابر میزان قدرت دولت چیزی ندارد و جز اینکه ناگزیر شوند که در زمین دولت بازی کنند راهی برایشان متصور نیست. افزایش فوق العاده قدرت نهاد دولت در تاریخ معاصر عموماً گونه ای بوده است که بنگاه ها از تصمیم های دولت آسیب پذیر شده اند. دولت های ایران در مقطع اوایل دهه ۱۳۷۰ و اوایل دهه ۱۳۹۰ با اتخاذ سیاست های اشتباه موجب شدند که نرخ تورم شتاب فوق العاده ای پیدا کرده و در سال ۱۳۷۳ به حدود ۵۰ درصد و در سال ۱۳۹۲ به حدود ۴۰ درصد برسد. در حالی که رفتار دولت در سال ۱۳۹۱ موجب رشد شتابان نرخ تورم در سال ۱۳۹۲ شد و قدرت خرید جامعه کاهش و قیمت تمام شده تولید داخل افزایش یافت. با برسرکار آمدن دولت یازدهم، گروهی از کارشناسان باور دارند که هر دولت دیگری هم بر سرکار می آمد به چند دلیل از جمله تخلیه شدن نیروی تومومی ناشی از پرداخت نقدی یارانه و افزایش نرخ ارز، نرخ تورم خودبه خود کاهش می یافت. سیاست های انضباط پولی دولت نیز مزید علت شدو نرخ تورم روندی کاهنده را تجربه کرد. اما این کاهش نرخ تورم یک دلیل دیگر داشت که مهار کردن قیمت تولیدات داخلی توسط دولت بود. دولت در سال ۱۳۹۲ و در شرایطی که مرحله دوم قانون هدفمندی را اجرا می کرد با همان روش دولت قبلی اصناف و تشکل های صنعتی را متقاعد و مجاب و مجبور کرد که نباید دست کم برای یک دوره کوتاه مدت افزایش هزینه های تولید را از مسیر افزایش قیمت ها جبران کنند. گروه پرشماری از صنایع این دستور دولت را به ناچار یا به دلیلی پذیرفته و کاهش نرخ تورم ممکن شد. اکنون که کارشناسان و مدیران اصلی دولت با صراحت می گویند که تورم به هسته سخت رسیده و نمی توان به آسانی آن را کاهش داد. در چنین وضعی است که معاون اول رییس جمهور با ارایه بخشنامه دستوری از تولیدکنندگان می خواهد که برای افزایش قیمت باید از دولت دستور بگیرند. در حالی که دولت براساس توصیه مدیران و مشاوران اصلی می خواهد نرخ تورم را به زیر ۱۰ درصد و حتی تا ۵ درصد کاهش دهد و هسته سخت تورم نیز پیش روست آیا باید شاهد فشار بیشتری بر تولید داخلی باشیم دولت در حالی که نرخ ارز را همچنان با استفاده از عرضه ارز ارزان تثبیت کرده است و اجازه نمی دهد که واردات گران شود به تولیدکنندگان نیز فشار می آورد که قیمت ها را تثبیت کنند. کاهش نرخ تورم در شرایط سخت تر شدن کار، نباید از جیب تولیدکننده باشد. دولت محترم در حالی می خواهد که تولیدکنندگان قیمت ها را تثبیت کنند که کالاهای در اختیار خود مثل بنزین، آب، برق و مالیات را افزایش می دهد و قیمت های تضمینی چغندر، گندم، کود، سم و بذرانیز افزایش می دهد و همچنین موجب افزایش نرخ مردها شده است. این تناقض در گفتار و رفتار دولت می تواند تولید ملی را دچار آسیب کند. کاهش تورم از جیب تولیدکننده کاری نیست که منافع ملی را افزایش دهد و تولید را به سمت خود کفایی ببرد.

تنازع صنعت شکر برزیل

تن در هکتار به ۷۶ تن در هکتار کاهش یافته است. - عملکرد شکر یا به عبارتی مقدار شکر قابل استحصال در نیشکر برداشت شده از ۱۴۳ کیلوگرم در هر تن نی به ۱۳۵ کیلوگرم کاهش یافته است. در سال های قبل از ۲۰۰۷-۰۸ لازم بود کشت مجدد بعد از شش برداشت متوالی نیشکر صورت گیرد، در حال حاضر این دوره به پنج سال کاهش یافته است. به عبارت دیگر در فصل ۱۵-۲۰۱۴ بهره وری هر هکتار کشت نیشکر نسبت به سال ۲۰۰۷-۰۸ حدود ۱۵ درصد افت داشته است. بنابراین برای جلوگیری از کاهش عرضه محصول سطح زیر کشت بیشتری

مورد نیاز است. این در حالی است که با توجه به تحولات ارزش برابر دلار آمریکا قیمت زمین در حال حاضر تقریباً دو برابر قبل شده است. تغییرات ساختاری در فعالیت‌های کشاورزی رشد بسیاری از هزینه‌ها را توضیح دهد. مکانیزاسیون کامل کاشت نیشکر به دنبال برداشت مکانیزه مهم‌ترین تغییر انجام شده در این بخش است که تقاضا برای نیروی کار را کاهش داده است. هنگامی که نظرسنجی در سال ۲۰۰۷-۰۸ آغاز شد سیستم کشت مکانیزه عمومیت نداشت در حالی که در سال ۱۵-۲۰۱۴ برای دو سوم کشت نیشکر در منطقه سنتی از این سیستم استفاده شد. برداشت بیش از ۹۰ درصد نیشکر منطقه سنتی به صورت مکانیکی انجام گرفته است در حالی که این رقم برای سال ۲۰۰۷-۰۸ حدود ۵۰ درصد بوده است.

پس از چهار فصل افزایش قابل توجه هزینه‌های کاشت در سه فصل گذشته تثبیت و هزینه برداشت و حمل و نقل ارزان‌تر شده است. با اینحال این اخبار ناخوشایند را نباید پنهان کنیم:

- هزینه کاشت تقریباً ۱۲۰ درصد گران‌تر از سال ۲۰۰۷-۰۸ شده است.

هزینه برداشت محصول تقریباً ۵۰ درصد افزایش یافته است. مقداری از کاهش هزینه می‌تواند به دلیل پیشرفت در منحنی یادگیری باشد به علاوه ممکن

نویسنده: کارلوس ادواردو اوسوریو خاویر
(Carlos Eduardo Osorio Xavier)

نشریه بین‌المللی شکر و شیرین‌کننده‌ها
۲۹ ژانویه ۲۰۱۵

ترجمه از مؤسسه تحقیقات و آموزش توسعه
نیشکر و صنایع جانبی

برآوردهای وضعیت نهایی تولید شکر و اتانول منطقه جنوب مرکزی برزیل (CS) بر وضعیت دشوار این بخش تأکید دارد. پیشرفت‌های مثبت متعددی در رابطه با هزینه تولید صورت گرفته است اما مشکل بزرگ این بخش، تداوم چشم‌انداز نسبتاً منفی بر قیمت شکر است.

مبانی اطلاعاتی:

دانشگاه ساو پائولو و اتحادیه کشاورزی و دامپروری برزیل (CNA) از سال ۲۰۰۸ به بعد، هر ساله اقدام به نظرسنجی در زمینه هزینه‌های تولید در صنعت نیشکر برزیل نموده است. منابع اطلاعاتی مشتمل بر تقریباً ۳۰۰ شرکت‌کننده از جمله آسیاب، انجمن‌های صنعت، تولیدکنندگان نیشکر و اتحادیه کشاورزان هستند. نمونه‌ای که ارائه‌کننده حداقل یک سوم کل تولید نیشکر برزیل هستند. شاخص هزینه کل (TC) شامل هزینه‌های عملیاتی (نیروی کار، مواد اولیه، اداری و غیره) همچنین استهلاک، ماشین‌آلات و تجهیزات، به علاوه هزینه فرصت سرمایه‌گذاری شده در بخش‌های کشاورزی و صنعتی است. مالیات‌ها و مخارج ذخیره‌سازی از محاسبات حذف شده است. آخرین نتایج به دست آمده برای چرخه شکر سال ۱۵-۲۰۱۴ (آوریل/مارس) تا ماه سپتامبر که حدود سه چهارم نیشکر منطقه جنوب مرکزی فراوری شد، بیانگر رشد هستند. ما روی نتایج ایالت ساو پائولو تمرکز خواهیم کرد چرا که به عنوان منطقه کشت سنتی طبقه بندی شده و ارائه‌دهنده بیش از نیمی از تولید نیشکر برزیل است. تقریباً یک چهارم آسیاب‌های منطقه جنوب مرکزی در نظرسنجی سال ۲۰۱۴/۱۵ شرکت کردند.

افزایش هزینه تولید در بخش کشاورزی

هزینه کل نیشکر در منطقه سنتی برای سال ۱۵-۲۰۱۴ نسبت به سال ۲۰۰۷-۰۸ تا حدود ۷۲ درصد افزایش داشته است. این رشد با توجه به انجام محاسبات بر حسب دلار آمریکا بوده و به معنای افزایش سالانه ۸ درصد است. در صورتی که مبنای هزینه‌ها را ریال برزیل در نظر بگیریم، افزایش هزینه به ۳۶ درصد می‌رسد که بیانگر رشد سالانه ۴۵ درصد می‌باشد. در طول هشت فصل گذشته بهره‌وری چند شاخص‌های کلیدی با کاهش مواجه شده‌اند.

- عملکرد نیشکر با ۱۰ درصد کاهش، از متوسط ۸۵

۳۳ میلیون گرسنه در خاورمیانه هشدار فائو نسبت به افزایش گرسنگی در خاورمیانه

سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) هشدار داد در شرایطی که سوء تغذیه در خاورمیانه رو به افزایش است، منازعات و بی‌ثباتی مانع مبارزه با گرسنگی در این منطقه می‌شود. فائو با انتشار گزارش پیشرفت منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا (منا) در اهداف توسعه هزاره اعلام کرد منا تنها منطقه‌ای در جهان است که در آن گرسنگی افزایش یافته است.

در گزارش فائو آمده: منازعات و بحرانهای دنباله‌دار در عراق، سودان، سوریه و یمن و همچنین کرانه باختری و نوار غزه به این معناست که منا تنها منطقه‌ای است که شاهد گسترش سوء تغذیه بوده است.

به گفته عبدالسلام اولاد احمد، معاون مدیرکل فائو برای امور منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا، این منطقه در مبارزه با گرسنگی شاهد پس رفت بوده و منازعات و بحران‌های دنباله‌دار عامل اصلی ناامنی غذایی در این منطقه هستند. فائو اعلام کرد حدود ۳۳ میلیون نفر در این منطقه در حال حاضر دچار سوء تغذیه مزمن هستند. این سازمان این رقم را به طرز غیرقابل قبولی بالا خواند و خاطرنشان کرد از میان ۱۹ کشور این منطقه، ۱۵ کشور به هدف توسعه هزاره که نصف کردن شمار افراد دچار سوء تغذیه یا نگه داشتن آنها پایین پنج درصد است، دست یافته‌اند اما در کشورهایی که همچنان درگیر جنگ هستند، تهدید رو به افزایش گرسنگی دیده می‌شود. براساس گزارش خبرگزاری فرانسه، ۹/۸ میلیون نفر در سوریه به کمک غذایی نیاز دارند و سال ۲۰۱۴ سال بسیار خشکی بود که بر تولید محصول اثر گذاشته است بطوریکه تولید داخلی سوریه به کمترین میزان در یک دهه گذشته رسیده است. به گفته موریس سعد، نماینده فائو در لبنان، از ابتدای سال ۲۰۱۵ تاکنون بارندگی در سوریه نسبتاً خوب بوده، با اینهمه دسترسی به مناطق اصلی کشاورزی در این کشور به دلیل جنگ دشوار است. مشکلات گرسنگی در یمن و عراق هم مشاهده می‌شود. طبق اعلام فائو، در یمن در ابتدای سال ۲۰۱۵ حتی پیش از اینکه تهاجم نظامی عربستان به این کشور آغاز شود، حدود نیمی از جمعیت به کمک‌های بشردوستانه نیاز داشتند و در عراق شیوع سوء تغذیه از ۸ درصد در فاصله سال ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۲ به ۲۳ درصد در فاصله سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶ افزایش یافت.

با استفاده از کاهش هزینه ها

است در سال ۲۰۱۵ سوخت‌های فسیلی همچون دیزل ارزان تر شود.

تأثیر خشکسالی روی بخش صنعتی

با توجه به ماهیت فرآیندهای صنعتی یعنی خرد کردن و فرآوری نیشکر سطح هزینه‌های بخش صنعت تقریباً مشابه هشت سال پیش است. شاید این مسأله قدری عجیب به نظر آید چرا که به طور متوسط تولید هر آسیاب در منطقه سنتی به دو دلیل افزایش یافته است. اول اینکه در دهه گذشته شاهد سرمایه‌گذاری‌های سبز و قهوه‌ای قابل توجهی در

آسیاب‌های بزرگتر بودیم که پتانسیل تولید را افزایش داد. دوم اینکه بخش شکر برزیل درگیر بحرانی است که به دنبال بحران مالی سال ۲۰۰۸ شروع شد و از سال قبل گسترش یافته و با یکپارچه‌سازی واحدها ظرفیت تولید عملیاتی به شدت کاهش یافت. در این مرحله آسیاب‌های کمتر کارآمد تعطیل شدند. با این حال، خشکی آب و هوایی اوایل سال ۲۰۱۴ عملکرد نیشکر را کاهش داد و این مسأله خسارت شدیدی به بخش کارآمد زد. بازده پایین‌تر میزان نیشکر خرد شده را کاهش و هزینه تولید خردکن در هر تن نیشکر را افزایش داد. ظرفیت یدکی در حدود ۱۰ درصد ثابت نگه داشته شد. با این حال این موضوع ممکن است در فصل آینده اینگونه نباشد چرا که آسیاب‌ها ممکن است با استفاده از ظرفیت کامل کار کنند. این مسأله هزینه تولید، مدیریت، سرمایه و استهلاک هر واحد محصول را کاهش خواهد داد.

حاشیه سود منفی در بخش شکر و اتانول فروش

در حال حاضر به دلیل استفاده از ظرفیت بالاتر پیش‌بینی شده برای چرخه آینده شکر، چشم انداز مثبتی در کاهش هزینه تولید وجود دارد که برای جبران خسارت‌های فصل‌های اخیر بسیار مورد نیاز خواهد بود. در خصوص تولید اتانول آبدار، آسیاب‌داران معتقدند

تنها در یکی از هشت فصل دارای حاشیه سود مثبت بودند و در هفت فصل دیگر هزینه تولید بالاتر از قیمت‌های سوخت‌های زیستی بود. با این حال علی‌رغم این که در سال‌های اخیر شاهد افزایش متوسط سالانه حدود ۷ درصد هزینه تولید محصول در منطقه سنتی بودیم قیمت محصول پس از سال ۱۳-۲۰۱۲ همواره روند نزولی داشته است. پیشرفت‌های اخیر با قیمت نفت خام، ریسک بالایی برای حاشیه سود ایجاد کردند. سودآوری تولید اتانول آبدار سوختی شدیداً به تمایل دولت برای بهبود رقابت محصول از طریق نفوذ خود در قیمت‌بنزین بستگی دارد.

برآوردها نشان می‌دهند حاشیه سود آسیاب نیشکر برای شکر در کمپین ۱۳-۲۰۱۲، ۱۱-۲۰۱۰ قابل تحمل بود. با این حال حاشیه سود در سال ۱۴-۲۰۱۳ منفی شد چرا که قیمت شکر خام به کمتر از هزینه تولید آن کاهش یافت. وقتی که چهار فعالیت‌های تولیدی ممکن در یک آسیاب شکر (یعنی تولید اتانول آبدار و بدون آب و شکر سفید و شکر خام) مورد مقایسه قرار می‌گیرند موارد اخیر پس از سال ۱۴-۲۰۱۳ در منطقه سنتی حداقل سودآوری را داشته‌اند. تغییر مهم برای بخش شکر برزیل در سال‌های اخیر تولید رو به رشد برق سبز بود. بویلرها و ژنراتورهای کارآمدتری در واحدهای جدید و بزرگتر تولید برق ساخته شد. حجم باگاس سوزانده شده برای تولید برق افزایش یافت و یک منبع جدید برای کسب درآمد را به ارمغان آورد. چرا که آسیاب‌ها برق تولیدی مازاد قابل توجهی را به شبکه برق سراسری می‌فروختند، درآمدهای حاصل از صادرات برق در دوره شکر سال ۱۵-۲۰۱۴ تقریباً ۳۰ درصد از هزینه‌های کل صنعت را پوشش داد.

کاهش هزینه و فروش برق ممکن است به بقای حیات آسیاب‌ها کمک کند

در حال حاضر صنعت شکر و اتانول برزیل به شدت با هزینه تولید بالاتری نسبت به قبل از هشت فصل گذشته مواجه شده است. علی‌رغم افزایش هزینه کشت و برداشت محصول نسبت به گذشته، می‌توان انتظار داشت که هزینه تولید در فصل آینده کاهش خواهد یافت. اما بدهی است شرکت‌هایی که به سرعت عملیات کاشت و برداشت خود را مکانیزه کرده‌اند از نقطه‌نظر اقتصادی موفق‌تر خواهند بود. یک شاخص بسیار مهم این است که تنها ۱۵ درصد از تمام آسیاب‌های منطقه سنتی جنوب مرکزی برزیل در سه فصل گذشته سودآور بوده‌اند. با توجه به محیط اقتصادی بسیار دشوار برزیل در سال ۲۰۱۵ و شرایط بسیار نامطمئن در بازار اتانول و شکر، بهینه سازی فرآیندهای تولید در بخش کشاورزی و صنعتی همچنین افزایش فروش برق سبز، امیدوارکننده‌ترین گزینه‌ها برای آسیاب‌ها در فصل آینده هستند.

صنعت «برنامه» می‌خواهد نه «یارانه»

حسین حقگو

مروری بر عملکرد بخش صنعت از حدود ۵ دهه قبل و دقیق‌تر آنکه از سال ۱۳۳۸ که حساب‌های ملی ایجاد شده نشان می‌دهد که سهم صنعت از تولید ناخالص داخلی از ۸/۵ درصد در این سال با روند رو به رشد در دهه ۴۰، دو رقمی شده و به حدود ۱۳ درصد در این سال‌ها بالغ گردیده سپس دچار افت و خیزهایی شده و در اواخر دهه ۷۰ و اوایل دهه ۸۰ این سهم به طور میانگین به ۱۶/۵ درصد رسیده است و دوباره سقوط و دوباره صعود و... در زمینه رشد ارزش افزوده نیز همین مسیر طی گردیده است. چنانکه رشد ۱۱/۵ درصدی در سال ۱۳۳۹ به حدود ۱۳ درصد در طی دهه ۴۰ رسیده و سپس کاهش یافته و در اواخر دهه ۷۰ و اوایل دهه ۸۰ به میانگین ۱۱ درصدی بالغ شده و باز سقوط و صعودهای سال و سال‌های بعد و... بررسی این دوران صعود و نزول نشان می‌دهد که هر آنجا که دولت در نقش سیاستگذار و اعمال وظایف حاکمیتی انجام وظیفه کرده است و امکان فعالیت بیشتر برای بخش خصوصی را در عرصه اقتصادی و حضور بیشتر در عرصه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری و تعامل با همگنان خود در جهان فراهم نموده است، روند توسعه‌ای در کشور عمیق‌تر و در گستره وسیع رخ داده است و شاهد عملکرد بهتری برای صنعت کشور بوده‌ایم. بدان‌گونه که برنامه سوم عمرانی قبل از انقلاب (۱۳۴۶-۱۳۴۲) را به واسطه نقش‌آفرینی بیشتر بخش خصوصی «برنامه آغاز تحول کشور از یک جامعه سنتی کشاورزی به یک جامعه صنعتی» تعبیر نموده‌اند (استراتژی توسعه صنعتی، جلد دوم، دکتر نیلی) همچنین برنامه سوم توسعه پس از انقلاب (۱۳۸۳-۱۳۷۹) را نیز به سبب قائل شدن فضای بیشتری برای فعالیت و حضور بخش خصوصی در کنار اصلاحات در ساختارهای ارزی، مالی و پولی کشور و بهبود فضای کسب و کار «موفق‌ترین برنامه در طول تاریخ کشور» نام نهاده‌اند (مرکز پژوهش‌های مجلس - مهر ماه ۱۳۸۵). اکنون با درس‌گیری از این تجربیات به نظر می‌رسد چنانکه صنعتگران کشور بارها و بارها بر آن تأکید نهاده‌اند وجود «برنامه‌ای» که در آن نقش دولت به عنوان سیاستگذار و نه متصدی، بخش خصوصی به عنوان محور توسعه و ارتباط و تعامل با جهان به رسمیت شناخته شود امری ضروری است. الگویی که راهبردهای عملی بر اساس آسیب‌شناسی وضع موجود و امکانات و محدودیت‌ها هم‌راستا با اهداف ترسیم شده تعریف و اجرایی شود. واقع آن است که صنعتگران اصیل کشورمان هیچ‌گاه در طی این سالها چنانکه وزیر صنعت، معدن و تجارت عنوان نمودند، چشم‌امید به «دیگ یارانه» نداشته‌اند.

واردات مواد غذایی سالانه ۱۴ میلیارد دلار به جیب خارجی‌ها سرازیر می‌کند

این بخش در کشور قرار دارد و باید از این ظرفیت پربارش در این استان به خوبی استفاده شود.

کشاورز افزود: ۳۵ درصد آب کشور در استان خوزستان و ۱۱ درصد آن در استان آذربایجان غربی است که باید با مصرف بهینه آب و افزایش راندمان تولید از این ظرفیتها به خوبی استفاده کرد.

وی مهم‌ترین برنامه‌های بخش زراعت وزارت جهاد کشاورزی را تولید پایه‌ای بذر با کیفیت مناسب عنوان کرد و افزود: سالانه ۲۳۰ هزار تن بذر گندم اصلاح شده و ۱۴ هزار تن بذر اصلاح شده ذرت تولید و مورد مصرف قرار می‌گیرد که این امر نقش مهمی در افزایش راندمان تولید دارد.

کشاورز ادامه داد: علاوه بر این در زمان حاضر بذره‌های چغندر قند و سبزی و صیفی نیز به صورت کاملاً اصلاح شده در اختیار کشاورزان کشور قرار می‌گیرد.

معاون وزیر جهاد کشاورزی برای افتتاح چند طرح در زمینه آبیاری تحت فشار به بوکان سفر کرده است.

و وابستگی کشور ما در بخش غذایی بیشتر از گذشته خواهد شد. وی اظهار کرد: اکنون در بخش کشاورزی مشکل جدی نداریم و می‌توانیم با تصمیمات درست و منطقی مشکلات را برطرف کنیم. معاون زراعت وزیر جهاد کشاورزی ادامه داد: یکی از سیاست‌های مهم در بخش کشاورزی افزایش دامنه حضور و اختیارات بخش خصوصی است که برای برون‌رفت از مشکلات فعلی، تکیه و اعتماد به بخش خصوصی و توسعه فعالیت انجمن‌های مردم نهاد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. وی درباره متوسط میزان بارندگی استان‌های کشور گفت: آذربایجان غربی بعد از استان‌های مازندران، گیلان و گاهی استان‌های کردستان و کرمانشاه در

معاون زراعت وزیر جهاد کشاورزی گفت: ایران با واردات مواد غذایی مورد نیاز از خارج از کشور، سالانه ۱۴ میلیارد دلار درآمدزایی برای کشاورزان خارجی دارد.

عباس کشاورز افزود: کشورمان همه ساله با پرداخت این میزان هزینه، اشتغال پایداری را برای کشاورزان خارجی به وجود آورده است. وی گفت: اکنون ۵۰ درصد مواد غذایی مورد نیاز کشور از خارج وارد می‌شود که باید تلاش شود تا از اتکای کشور به محصولات کشاورزی خارجی کاسته شود.

کشاورز با تأکید بر ارتقای بهره‌وری در این بخش گفت: در امر تولید محصولات کشاورزی در ایران از هر مترمکعب آب حداکثر ۶۰۰ گرم گندم تولید می‌شود این در حالی است که در کشوری مانند مصر از هر متر مکعب آب یک کیلو و ۷۰۰ گرم گندم تولید می‌شود.

وی اضافه کرد: کشاورزان باید درباره مصرف آب حساب شده عمل کنند چرا که اگر در مصرف این مایع حیاتی درست عمل نشود با کاهش درآمد مواجه شده

رییس کمیسیون ویژه تولید ملی
الزام دولت
به اختصاص ۱۰ درصد
هزینه واردات کالای
اساسی به تولید همان کالا

رییس کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی مجلس با اعلام اینکه بر اساس قانون انتزاع ۱۰ درصد هزینه واردات کالاهای اساسی به حمایت از تولید همان کالا اختصاص می‌یابد، گفت: با اجرای این قانون طی ۱۰ سال به خودکفایی در کالاهای اساسی وارداتی می‌رسیم.

حمیدرضا فولادگر افزود: بر اساس قانون انتزاع در صورتی که دولت سالانه ده درصد از هزینه واردات را در حمایت از تولید داخل هزینه کند، ظرف مدت ۱۰ سال از واردات کالاهای مصرفی بخش کشاورزی نظیر گندم، دانه‌های روغنی و خوراک دام و طیور بی‌نیاز و قابلیت تولید آنها در کشور فراهم می‌شود.

با وجود آگاهی از ضرورت واردات این محصولات به کشور، در قانون انتزاع پیش‌بینی شده است که طی مدت یادشده در تولید کالاهای اساسی خودکفا شویم.

وی با اشاره به تأخیر اجرای قانون انتزاع خاطر نشان کرد: قانون انتزاع تا زمانی که به مرحله اجرا برسد، ماه‌ها درگیر آیین‌نامه بود.

این نماینده مجلس درباره مصدق‌های اجرایی این قانون، تصریح کرد: در زمینه اقلام عمده وارداتی کشاورزی، وزیر جهاد کشاورزی ممنوعیت واردات برنج را اعلام کرده است اما اینکه این ممنوعیت تا چه حد موفق بوده مشخص نیست. در زمینه گندم، دانه‌های روغنی و خوراک دام و طیور باید به تدریج زمینه‌های خودکفایی ایجاد شود که در این ارتباط کمیسیون کشاورزی گزارش‌های لازم را ارایه خواهد داد. در سال ۹۳، حدود ۱۳ میلیارد دلار کالای مصرفی به کشور وارد شده است که عمده آن کالاهای اساسی است.

نرخ مصوب شکر سفید اعلام شد کیلویی ۲۱۰۰ تومان

۲۱۰۰ تومان است که در اختیار مصرف‌کنندگان و صنف و صنعت قرار گرفته تا نیاز مصرفی و اصناف تأمین شود.

معاون وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به ذخایر مطمئن شکر اظهار کرد: خوشبختانه در تمامی کالاهای اساسی به ویژه شکر موجودی بالایی داریم و برای تنظیم بازار کالاها و تأمین نیاز مصرفی کشور مشکلی وجود ندارد.

حسب تصمیم ستاد تنظیم بازار، به مناسبت فرا رسیدن ماه مبارک رمضان، تنظیم بازار کالای شکر به شرکت بازرگانی دولتی ایران واگذار شده که برای جلوگیری از افزایش بی‌رویه قیمت، شکر ذخیره‌سازی شده این شرکت از ۱۷ خرداد با نرخ مصوب در بازار عرضه می‌شود.

وی تشریح کرد: قیمت مصوب برای هر کیلوگرم شکر سفید

به مناسبت فرا رسیدن ماه ضیافت الهی، شرکت بازرگانی دولتی ایران با عرضه شکر سفید ذخیره‌سازی شده، بازار داخلی را در ماه مبارک رمضان تنظیم می‌کند.

علی قنبری، مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی ایران با بیان مطلب بالا و تأکید بر ضرورت تنظیم بازار کالاهای اساسی از طریق عرضه مناسب در زمان اوج تقاضا گفت:

دبیر انجمن صنفی کارخانجات قند و شکر:

نیازی به واردات شکر نیست

ذخیره ۸۱۵ هزار تنی شکر در خردادماه

تأثیر نرخ جدید سوخت در قیمت تولیدات کشاورزی

آزاد شدن نرخ سوخت قطعاً در هزینه تمام شده محصولات کشاورزی تأثیرگذار است و میزان تأثیر آن به سیستم مورد استفاده کشاورزان برای تولید بستگی دارد. عباس کشاورز درباره تأثیر آزاد شدن نرخ سوخت در بخش کشاورزی اظهار کرد: باید با کمک دولت فکری به حال این کشاورزان کنیم، چرا که بیش از ۵۰ درصد از آبهای کشاورزی از چاه تأمین می شود و حداکثر ۱۸ درصد این چاهها برقی شده اند؛ بدین معنی که انبوهی از کشاورزان ما متکی به گازوییل هستند که هزینه هایشان تغییر خواهد کرد. وی همچنین درباره تأثیر حذف سهمیه سوخت بخش کشاورزی در قیمت تمام شده محصولات این بخش گفت: در حال حاضر نمی توان در این زمینه با قطعیت صحبت کرد؛ در واقع بستگی دارد که کشاورزان از چه سیستمی برای تولید استفاده می کنند.

البته ممکن است حذف سهمیه سوخت در کوتاه مدت کمی کشاورزان را آزرده کند ولی در بلندمدت هم به نفع کشاورزان و هم به نفع کشاورزی خواهد بود. کشاورز با تأکید بر لزوم ورود ادوات جدید کشاورزی به کشور افزود: در رابطه با عملیات خاک ورزی باید تجدیدنظر کنیم و نیاز نداریم تا این حد تراکتور در زمین داشته باشیم. اما نمی توان برای کشاورزانی که هنوز چاه هایشان برقی نشده و از موتورهای گازوییلی استفاده می کنند نگران نبود، چرا که قطعاً هزینه های بخشی از کشاورزان افزایش خواهد داشت. معاون وزیر جهاد کشاورزی در ادامه در پاسخ به اینکه با توجه به کمبود منابع دولتی برای پرداخت تسهیلات، برنامه دولت برای کمک به این دسته از کشاورزان چیست؟ اظهار کرد: در بخشی تسهیلات حداقل طی دو سال اخیر با مشکل جدی در بخش کشاورزی مواجه نبوده ایم و بانک کشاورزی تسهیلات خوبی را در اختیار کشاورزان قرار داده است. کاری که باید انجام دهیم این است که کشاورزان را آگاه کنیم که تغییر روش تولید، کاهش عملکردی به همراه نخواهد داشت. کشاورز در پایان با تأکید به اینکه دنیا دیگر روش های سنتی خاک ورزی را نمی پذیرد، یادآور شد: نگران تسهیلات نیستیم بلکه نگران تجهیز کشاورزان و ورود تکنولوژی به کشور هستیم، چون این تکنولوژی ها عموماً وارداتی هستند. اگر تکنولوژی باشد کشاورزان استقبال خوبی خواهند کرد. ما به دنبال راهکار هستیم تا این مشکل را حل کنیم.

می شود این رقم به یک میلیون و ۴۰۰ هزار تن شکر افزون شود. دانایی افزود: پارسال از مجموع تولید شکر، ۶۴۲ هزار تن شکر چغندری و ۶۸۰ هزار تن شکر نیشکری بود که تولید امسال هر کدام از اینها ۷۰۰ هزار تن پیش بینی می شود.

دبیر انجمن صنفی کارخانجات قند و شکر کشور اظهار کرد: این رقم رونق صنعت شکر در کشور را نشان می دهد؛ بیشترین میزان تولید تاکنون یک میلیون و ۲۷۴ هزار تن در سال ۱۳۸۲ بود که این رقم در سال های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ به دلیل واردات بی رویه به ۵۵۰ هزار تن رسید.

وی درباره مطالبات تولیدکنندگان شکر در کشور هم گفت: پارسال قیمت ۲۳ هزار ریال برای هر کیلوگرم تعیین شده بود که قرار شد تولیدکنندگان به قیمت ۲۱ هزار ریال به کارخانجات بفروشند و مابه التفاوت آن توسط دولت پرداخت شود تا زمان حاضر ریالی از این بابت به دست تولیدکنندگان نرسیده است.

رقم از مصرف کنندگان دریافت شود تخلف است و با متخلفان برخورد جدی خواهد شد. دانایی اضافه کرد: اگرچه با وجود تولید مناسب، پارسال بازار شکر در کشور با مصائب بسیاری همراه بود اما امسال از بهره وری مطلوبی برخوردار بودیم و به دلیل حمایت های وزیر جهاد کشاورزی و مجموعه معاونان وی با کنترل واردات، بازار شکر کشور وضعیت امیدوار کننده تری یافته است.

وی گفت: در ماه های دی، بهمن و اسفند پارسال و نیز فروردین امسال حتی یک کیلوگرم شکر وارد کشور نشده و تنها در ماه اردیبهشت آن هم توسط تعاونی مرزنشینان پنج هزار و ۴۰۰ تن شکر سفید از کشورهای حوزه خلیج فارس وارد کشور شد.

وی ادامه داد: پارسال یک میلیون و ۳۲۵ هزار تن شکر چغندری و نیشکری در کشور تولید شد که بالاترین میزان تولید در عمر ۱۲۰ ساله صنعت قند و شکر کشور است و امسال پیش بینی

دبیر انجمن صنفی کارخانجات قند و شکر کشور گفت: با توجه به ذخیره سازی ۸۱۵ هزار تن شکر در کشور تا فرارسیدن فصل آینده و از سرگیری تولید این محصول توسط تولیدکنندگان داخلی، هیچ گونه نیازی به واردات شکر در کشور وجود ندارد.

بهمن دانایی با اشاره به نشست اخیر خود با قائم مقام و برخی معاونان وزیر جهاد کشاورزی درباره تأمین نیاز مصرف کنندگان شکر در کشور افزود: در این نشست مقرر شد با تأمین ۴۱۵ هزار تن شکر توسط شرکت بازرگانی دولتی ایران و ۴۰۰ هزار تن شکر دیگر از سوی انجمن صنفی کارخانجات قند و شکر با حذف دلالت و واسطه گران نیاز تولیدکنندگان شیرینی، شکلات و نوشابه و همچنین دیگر مصرف کنندگان با مراجعه مستقیم آنها به این دو مرجع تأمین شود.

وی با اشاره به تعیین قیمت هر کیلوگرم شکر به میزان ۲۱ هزار دلار ادامه داد: اگر بیش از این

یارانه سوخت در بخش کشاورزی هم حذف شد

کشاورزی به ۳۰۰ تومان رسید. کارشناس سوخت معاونت اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی گفت: قیمت سوخت برای کشاورزی مانند دیگر زیربخش های اقتصادی کشور یکسان و تکنرخی شده است اما روند دریافت سوخت از سوی کشاورزان مانند گذشته است. بر اساس مصوبه هیأت وزیران در شب گذشته سهمیه سوخت دولتی حذف شد و بر این اساس بنزین معمولی با قیمت ۱۰۰۰ و گازوییل با قیمت ۳۰۰ تومان تکنرخی شدند.

۵۰۰ تومان بود اما براساس مصوبه شب گذشته هیأت وزیران، سهمیه سوخت حمایتی برای همه زیربخش های تولیدی از جمله کشاورزی حذف شد. وی افزود: بر این اساس هر لیتر نفت گاز برای بخش کشاورزی هم تکنرخی شد و به ۳۰۰ تومان رسید. مهدی زاده ادامه داد: البته مقرر شده بود که قیمت هر لیتر نفت گاز تکنرخی شود و به ۵۰۰ تومان برسد که با پافشاری و پیگیری وزیر جهاد کشاورزی قیمت هر لیتر نفت گاز برای بخش های تولیدی از جمله

پس از اعلام تکنرخی شدن بنزین در کشور، یارانه سوخت در بخش کشاورزی نیز حذف شد و با توجه به پیگیری های وزیر جهاد کشاورزی قیمت سوخت برای تمام زیربخش های کشاورزی ۲۰ درصد افزایش یافت.

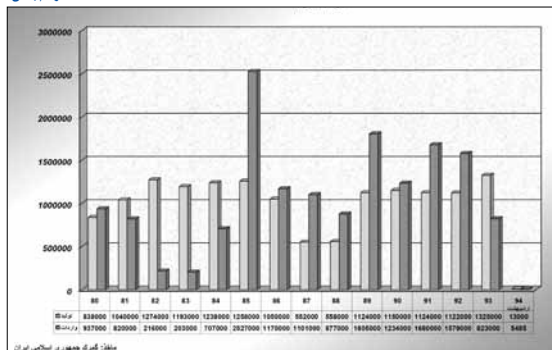
علیرضا مهدی زاده، کارشناس سوخت معاونت اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی ضمن اعلام این خبر گفت: در سال گذشته گازوئیل یارانه ای برای بخش های تولیدی از جمله کشاورزی لیتری ۲۵۰ تومان و گازوییل آزاد لیتری

پنجمین ماه بدون واردات را پشت سر گذاشتیم

نمودار تولید و واردات شکر از سال ۱۳۸۰ تا پایان اردیبهشت سال ۱۳۹۴

(ارقام به تن)

در حالی که برخی افراد ذی‌نفع و رانت‌خوار که پشت مقوله واردات سنگر گرفته و همواره به مدیران دولت‌ها فشار می‌آورند که اگر واردات قطع شود بازار شکر ملتهب خواهد شد. اما پنجمین ماه بدون واردات شکر تا پایان اردیبهشت ماه نیز سپری شد. نگاهی به قیمت خرده‌فروشی بازار شکر و تحولات قیمتی آن در این مدت نشان می‌دهد که در مقایسه با سایر کالاها و مواد غذایی، این بازار فاقد التهاب بوده است. مدیران ارشد وزارت جهاد کشاورزی پایداری نشان داده و با استناد به آمارهای دقیق ارائه شده از سوی انجمن صنفی کارخانه‌های شکر، راه واردات را مسدود کرده‌اند. این توانایی خودکفایی در آن بسیار بالاست.

در حالی که برخی افراد ذی‌نفع و رانت‌خوار که پشت مقوله واردات سنگر گرفته و همواره به مدیران دولت‌ها فشار می‌آورند که اگر واردات قطع شود بازار شکر ملتهب خواهد شد. اما پنجمین ماه بدون واردات شکر تا پایان اردیبهشت ماه نیز سپری شد. نگاهی به قیمت خرده‌فروشی بازار شکر و تحولات قیمتی آن در این مدت نشان می‌دهد که در مقایسه با سایر کالاها و مواد غذایی، این بازار فاقد التهاب بوده است. مدیران ارشد وزارت جهاد کشاورزی پایداری نشان داده و با استناد به آمارهای دقیق ارائه شده از سوی انجمن صنفی کارخانه‌های شکر، راه واردات را مسدود کرده‌اند. این توانایی خودکفایی در آن بسیار بالاست.

جدول شماره ۳ - واردات شکر خام بصورت ماهیانه از سال ۱۳۸۵ تا پایان اردیبهشت سال ۱۳۹۴

ردیف	سال	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
۱	۱۳۸۵	۱۵۴	۹۴	۱۱۱	۲۰۵	۳۰۷	۱۹۲	۱۸۷	۲۲۳	۱۹۴	۲۹۸	۲۴۰	۲۷۶	۲۴۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۵۴	۲۴۸	۳۵۹	۵۶۴	۸۷۱	۱۰۶۳	۱۲۵۰	۱۴۷۳	۱۶۶۸	۱۹۶۵	۲۲۰۵	۲۴۸۱	۲۴۸۱
۲	۱۳۸۶	۲۳۶	۲۲۸	۱۱۲	۵۴	۱۱۱	۱۳۳	۶۱	۵۵	۶۵	۲۷	۵۰	۳۸	۱۱۷۰
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۲۳۶	۴۶۴	۵۷۶	۶۳۰	۷۴۱	۸۷۴	۹۳۵	۹۹۰	۱۰۵۵	۱۰۸۲	۱۱۳۲	۱۱۷۰	۱۱۷۰
۳	۱۳۸۷	۲۸	۲۹	۸۸	۸۹	۱۴۹	۱۷۳	۲۴	۶۸	۶۵	۱۲۶	۱۶۹	۹۳	۱۱۰۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۲۸	۵۷	۱۴۵	۲۳۴	۳۸۳	۵۵۶	۵۸۰	۶۴۸	۷۱۳	۸۳۹	۱۰۰۸	۱۱۰۱	۱۱۰۱
۴	۱۳۸۸	۱۱۹	۱۰۸	۵۷	۶۴	۴۲	۳۳	۹۴	۴۶	۴۵	۷۴	۱۲۲	۷۳	۸۷۷
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۱۹	۲۲۷	۲۸۴	۳۴۸	۳۹۰	۴۲۳	۵۱۷	۵۶۳	۶۰۸	۶۸۲	۸۰۴	۸۷۷	۸۷۷
۵	۱۳۸۹	۶۹	۱۰۷	۱۳۲	۲۳۴	۳۱۲	۳۳۰	۱۶۱	۱۱۲	۸۰	۶۳	۷۳	۱۳۲	۱۸۰۵
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۶۹	۱۷۶	۳۰۸	۵۴۲	۸۵۴	۱۱۸۴	۱۳۴۵	۱۴۵۷	۱۵۳۷	۱۶۰۰	۱۶۷۳	۱۸۰۵	۱۸۰۵
۶	۱۳۹۰	۰	۲۴	۱۲	۶۸	۳۰۱	۳۸۴	۳۱	۱۸	۱۷	۱۸۱	۱۴۲	۵۶	۱۲۳۴
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۲۴	۳۶	۱۰۴	۴۰۵	۷۸۹	۸۲۰	۸۳۸	۸۵۵	۱۰۳۶	۱۱۷۸	۱۲۳۴	۱۲۳۴
۷	۱۳۹۱	۵۰	۶۹	۱۲۱	۵۵	۱۵۴	۱۹۶	۱۹۰	۳۷	۲۲۸	۱۵۱	۳۰۷	۱۲۳	۱۶۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۵۰	۱۱۹	۲۴۰	۲۹۵	۴۴۹	۶۴۵	۸۳۵	۸۷۲	۱۱۰۰	۱۲۵۱	۱۵۵۸	۱۶۸۱	۱۶۸۱
۸	۱۳۹۲	۸۸	۱۵	۸۸	۱۱۴	۶۱	۱۵۹	۲۰۷	۱۱۵	۱۴۶	۱۳۴	۲۲۵	۲۲۷	۱۵۷۹
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۸۸	۱۰۳	۱۹۱	۳۰۵	۳۶۶	۵۲۵	۷۳۲	۸۴۷	۹۹۳	۱۱۲۷	۱۳۵۲	۱۵۷۹	۱۵۷۹
۹	۱۳۹۳	۱۶۵	۱۳۷	۲۱۱	۵۷	۴۰	۶۷	۴۷	۱۹	۸۰	۰	۰	۰	۸۲۳
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۶۵	۳۰۲	۵۱۳	۵۷۰	۶۱۰	۶۷۷	۷۲۴	۷۴۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳
۱۰	۱۳۹۴	۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۲۰۰	۲۵۰	۳۰۰	۳۵۰	۴۰۰	۴۵۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰

آمار واردات شکر از سال ۱۳۸۰ تا پایان اردیبهشت ۱۳۹۴ به تفکیک واردات دولتی و خصوصی (ارقام به هزار تن)

سال	واردات بخش دولتی	واردات بخش خصوصی	جمع واردات
۱۳۸۰	۹۳۷	۰	۹۳۷
۱۳۸۱	۸۲۰	۰	۸۲۰
۱۳۸۲	۲۱۶	۵۶	۲۷۲
۱۳۸۳	۲۰۳	۴۲	۲۴۵
۱۳۸۴	۷۰۷	۸۰	۷۸۷
۱۳۸۵	۲۵۲۷	۱۹۸۵	۴۵۱۲
۱۳۸۶	۱۱۷۰	۹۶۲	۲۱۳۲
۱۳۸۷	۱۱۰۱	۱۱۰۱	۲۲۰۲
۱۳۸۸	۸۷۷	۸۷۷	۱۷۵۴
۱۳۸۹	۱۸۰۵	۱۸۰۵	۳۶۱۰
۱۳۹۰	۱۲۳۴	۱۲۳۴	۲۴۶۸
۱۳۹۱	۱۶۸۰	۱۱۷۵	۲۸۵۵
۱۳۹۲	۱۵۷۹	۹۹۲	۲۵۷۱
۱۳۹۳	۸۲۳	۵۶۲	۱۳۸۵
۱۳۹۴	۵۰	۵۰	۱۰۰

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

جدول شماره ۲ - واردات شکر از سال ۸۴ تا پایان اردیبهشت سال ۹۴ به تفکیک خام و سفید

سال	سفيد / هزارتن	نپا / دلار	خام / هزارتن	نپا / دلار	جمع واردات / هزارتن	نپا جمع واردات / دلار
۱۳۸۴	۷۸	۲۰,۱۲۴,۰۰۰	۶۲۹	۱۷۷,۲۵۶,۰۰۰	۷۰۷	۱۹۷,۳۸۰,۰۰۰
۱۳۸۵	۶۲۷	۲۹۱,۲۷۱,۹۱۰	۱,۸۹۰	۷۲۶,۱۸۲,۵۵۹	۲,۵۱۷	۱,۰۱۷,۴۵۴,۴۶۹
۱۳۸۶	۳۴۸	۱۲۳,۳۰۹,۳۴۴	۸۲۲	۲۲۴,۶۶۱,۲۶۷	۱,۱۷۰	۴۰۷,۹۷۰,۶۱۰
۱۳۸۷	۱۰۳	۲۷,۲۱۳,۳۲۲	۹۹۸	۲۸۷,۸۰۰,۰۱۳	۱,۱۰۱	۳۱۵,۰۱۳,۳۴۵
۱۳۸۸	۲۷	۸,۸۱۹,۹۰۶	۸۵۰	۳۱۵,۸۲۶,۱۱۴	۸۷۷	۳۲۴,۶۴۶,۰۲۰
۱۳۸۹	۰	۰	۱,۸۰۵	۷۰,۴۵۲,۰۴۰	۱,۸۰۵	۷۰,۴۵۲,۰۴۰
۱۳۹۰	۶	۳,۷۹۹,۵۱۰	۱,۲۲۸	۷۵۲,۱۰۵,۳۳۴	۱,۲۳۴	۷۵۵,۹۰۴,۸۴۴
۱۳۹۱	۰	۰	۱,۶۸۰	۱۰,۷۲,۴۱۳,۶۰۸	۱,۶۸۰	۱۰,۷۲,۴۱۳,۶۰۸
۱۳۹۲	۰	۰	۱,۵۷۹	۸۳۲,۱۸۷,۳۵۸	۱,۵۷۹	۸۳۲,۱۸۷,۳۵۸
۱۳۹۳	۰	۰	۸۲۳	۳۷۷,۴۷۰,۴۴۰	۸۲۳	۳۷۷,۴۷۰,۴۴۰
۱۳۹۴	۵۰	۱,۸۴۷,۸۵۳	۰	۰	۵۰	۱,۸۴۷,۸۵۳
جمع	۱۲۰۴۵	۴۹۶,۳۸۵,۸۵۵	۱۲۳۰۴	۵۵۲۰,۲۲۳,۸۰۰	۱۳۵۰۸۵	۶۰۱۶۶۰۹۶۵۴

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

زیر نظر شورای نویسندگان

تلفن و نمابر:
۸۸۹۶۹۰۵۵-۸۸۹۶۹۰۳

نشانی: تهران - میدان دکتر
فاطمی خیابان شهید گمنام -

شماره ۱۴